

Halálmenetek Hegyeshalomba

Néhány nappal az Eichmann–Vajna-egyezmény után Szálasi vizsgálépett attól az ígéretétől, hogy megtiltja a magyar zsidóknak a Harmadik Birodalomba való áttelepítését. Október 23-án Veessenmayer örömmel tájékoztatta főnökeit, sikerült rábeszélnie Szálasit, hogy engedélyezze 25 000 egészséges zsidó átadását „a Birodalomban végzendő munkára fél évig”. Az egyezmény részleteit Winkelmann-nak és Kovarcznak kellett kidolgoznia.⁴⁹ Veessenmayer buzgóságát, amellyel Szálasi beleegyezését kicsikarta, több tényező motiválta, köztük igyekezete, hogy befejezze a végleges megoldás programját Magyarországon, hogy „zsidómentessé” (judenrein) tegye Budapestet (állítólag hogy védje a német erőket a kiábrándult zsidók hatásától a fővárost közvetlenül fenyegető szovjet előrenyomulás alatt), és hogy munkaerőt biztosítson a Bécs védelmét szolgáló „Keleti fal” építéséhez. Az eredeti megállapodástól eltérően a mozgósításra és a zsidók átadására vonatkozó konkrét részleteket Kovarcz és Jury, Nyugat-Ausztria gauleitere dolgozta ki.⁵⁰

Október 26-án Beregfy kiadta a 975/M.42-1944. sz. rendeletet, mely 70 munkaszolgálatos-század átadását engedélyezte a németeknek október 27. és november 11. között.⁵¹ A századok azt a parancsot kapták, hogy Tatán és Győrön át vonuljanak Mosonmagyaróvárra; onnan Hegyeshalomba irányították őket.⁵² Az átadás november 2-án kezdődött.

A zsidó nők november 2-án, illetve 3-án kibocsátott két különleges behívóparancsot kaptak. Az előbbi a 16 és 50 év közötti, varrni tudó nőket mozgósította,⁵³ a másik megismételte az október 26-i rendelkezést, és előírta a 16 és 40 év közötti összes zsidó nő összeírását „a nemzetvédelemmel összefüggő munkaszolgálatra”⁵⁴.

E rendelkezések végrehajtása érdekében a honvédelmi minisztérium szorosan együttműködött a budapesti rendőrhatóságokkal. November 7-én a budapesti rendőrfőnök utasította az összes épület házfelügyelőjét és légoltalmi parancsnokát, együttesen ellenőrizték, hogy a gondjaikra bízott épületben nem rejtőznek-e zsidók. A házfelügyelőket és a légoltalmi felelősöket utasították, kutassák át a „keresztény házakat” is, hogy kiderítsék, nem rejtőznek-e ott sárga csillagot viselő zsidók, és azonnal jelentenek minden bujkálással gyanúsítható személyt a körzeti rendőrőrszobákon.⁵⁵

A Budapesten letartóztatott zsidó férfiakat és nőket, valamint az árokással foglalkoztatottakat később hivatalosan a zsidók külön kategóriájának nyilvánították – ők lettek „a németeknek Magyarország érdekében végzendő munkára kölcsönadandók”. A külföldre küldésükre vonatkozó döntésnek részese volt gróf Serényi Miklós, a Nyilaskeresztes